

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Археологија – основне академске студије
Назив предмета: Келти и Скордисци
Наставник/наставници: Марија Љуштина, Теодора Радишић
Статус предмета: изборни
Број ЕСПБ: 4
Услов: нема
Циљ предмета Стицање основних знања о материјалној и духовној култури Келта из предримског доба, с посебним освртом на Источне Келте као носиоце латенске културе млађег гвозденог доба у појединим регијама југоисточне Европе.
Исход предмета Оспособљеност студената да самостално приступе проучавању материјалне културе млађег гвозденог доба, као и да сагледавају ширу проблематику келтске археологије.
Садржај предмета Увод у археологију и културну историју Келта: археолошки подаци о њиховој генези, јачању на матичним просторима и експанзији широм Европе у другој половини I миленијума п. н. е. Археолошки аспекти проучавања Келта организовани су према хронолошким и географским одредницама (напр. прото-келтски период, Келти у V веку, Келти у IV веку, Келти у Карпатској котлини). Посебно се издвајају тематски блокови о тзв. Источним Келтима, од којих ће највише речи бити о Скордисцима, оснивачима Сингидунума, и Таурисцима који су настанили централне просторе данашње Словеније (Долењска) и северне делове Хрватске. Пажња ће бити посвећена и особеној уметности Келта и манифестацијама стилова у примењеној уметности, производима уметничког занатства, преко чега се прати експанзија латенске културе у Европи предримског доба. Издвојени су и блокови о економији у латенском периоду, опреми келтског ратника, келтској религији. На практичном делу курса студенти ће бити у прилици да се сусретну са радом на аутентичном келтском материјалу који се чува у Археолошкој збирци Филозофског факултета у Београду, посебно са налазима из утврђеног келтског насеља типа <i>oppidum</i> са Жидовара код Вршца.
Литература Обавезна литература: Венас, А. (ur.) 1987. <i>Praistorija jugoslavenskih zemalja V. Željezno doba</i> . Sarajevo. 805-899. Јевтић, М. (ур.) 2006. <i>Жидоварско благо. Остава сребрног накита из насеља Скордиска</i> . Вршац –Београд. Jerem, E. 2003. The Late Iron Age: The Celts of the La Tène Period. In: <i>Hungarian Archaeology at the turn of the Millennium</i> (eds. Zs. Visy, M. Nagy). Budapest. 192-202. Papazoglu, F. 1969. <i>Srednjobalkanska plemena u predrimsko doba (Tribali, Autarijati, Dardanci, Skordisci i Mezi)</i> . Sarajevo. 210-298. Potrebiца, Н. 2013. <i>Kneževi željeznoga doba</i> . Zagreb, 22-39. Rustoiu, A. 2015. The Celtic Horizon in Transylvania. Archaeological and Historical Evidence. In: <i>Iron Age Settlement Patterns and Funerary Landscapes in Transylvania (4th - 2nd centuries BC)</i> (ed. S. Berecki). Târgu Mureş. 9-29. Тодоровић, Ј. 1974. <i>Скордисци. Историја и култура</i> . Нови Сад-Београд. Collis, J., 1984. <i>The European Iron Age</i> . London. 113-157. Cunliffe, B. 1997. <i>The Ancient Celts</i> . Oxford. 1-67. Допунска и репрезентативна литература: Вожић, D. (ur.) 1984. <i>KELTOI: Kelti i njihovi savremenici na tlu Jugoslavije</i> . Ljubljana. Krauze, A. 2013. <i>Kelti</i> . Beograd. Kruta, V. 1997. <i>Kelti</i> . Beograd. Liversedž, T. 2005. <i>Kelti u Evropi</i> . Beograd. Ljuština, M. 2014. La Tène Settlement Židovar near Vršac, Serbia. In: <i>The Clash of Cultures? The Celts and the Macedonian World. Schriften des kelten römer museums manching 9</i> (eds. M. Guštin, W. David). Manching. 217-224. Moscati, S., Frey, O. H., Kruta, V., Raftery, B., Szabó, M. (eds.) 1991. <i>The Celts</i> [catalogue of an exhibition held

at the Palazzo Grassi, Venice, 1991]. New York.

Potebica, H., Dizdar, M. 2012. Celts and La Tène culture – a view from the periphery. In: *Studien zur Kulturgeschichte von Oberösterreich Folge 31* (eds. R. Karl, J. Leskovar, S. Moser). Linz. 165-172.

Sievers, S., Urban, O., Ramsel, P. C. (eds.) 2012. *Lexikon zur keltischen Archäologie*. Wien.

Fernández-Götz, M. 2018. From Iron Age Oppida to Roman Cities: The Transformation of Cultural Landscapes in Europe (2nd century BC-2nd century AD). In: *Cultural Interactions and Changing Landscapes in Europe (2nd century BC / 2nd century AD)*(eds. L. Fontes, G. Cruz, M. Alves). Braga. 21-38.

Hejvud, Dž. 2006. Ko su bili Kelti? U: *Sedamdeset velikih misterija drevnog sveta* (ur. B. Fagan). Beograd.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 2

Практична настава: 2

Методе извођења наставе

Усмена предавања са PowerPoint презентацијама, уз континуално праћење и оцењивање рада током семестра; вежбе за утврђивање градива, са практичним радом на расположивом покретном археолошком материјалу

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе

поена

Завршни испит

поена

писмено/усмено

100